

Grenzeloos - Grenzenlos

Kees Siderius

● In de afgelopen weken heeft Noorderbreedte maar liefst twee presentaties georganiseerd. Van het jongste themanummer, 'Grenzeloos', is zowel een Nederlandse als een Duitse versie gemaakt. Om op deze uitgave de aandacht te vestigen heeft er in Winschoten respectievelijk in Ditzum een presentatie plaatsgevonden.

Het themanummer Grenzeloos handelt over de identiteit van het landschap in de Eems Dollard Regio. De Eems Dollard Regio omvat de Nederlandse provincies Groningen en Drente en het aangrenzende Ostfriesland en Emsland. De instantie Eems Dollard Regio (EDR) met kantoren in Nieuweschan en Leer probeert al meer dan 15 jaar grensoverschrijdende samenwerking en bewustwording te bevorderen. Inmiddels is de EDR het nivo van de uitwisseling van sportklubs en toneelverenigingen ontstegen. Tegenwoordig wordt ook geprobeerd de uitwisseling op wetenschappelijk en politiek gebied te stimuleren. Eén van de voorbeelden daarvan was de ondersteuning van het Keuningcongres in Papenburg in oktober vorig jaar. Voor de eerste maal in de geschiedenis waren daar wetenschappers, ambtenaren en politici bijeen voor lezingen en discussies over historie en toekomst van het Eems Dollardgebied. De bewerkte voordrachten van dit Keuningcongres, aangevuld met een aantal meer actuele verhalen, vindt u terug in het themanummer.

Gezamenlijke toekomst

De presentatie van 'Grenzeloos', de Nederlandse versie, vond plaats in Winschoten tijdens een Keuningcongres Extra. Dit kongres ging over de Verbeeldingsplannen voor het Groninger Oldambt, waaraan in het themanummer een kleurkatern gewijd was. De Groninger gedeputeerde G. Beukema overhandigde het eerste exemplaar van

'Grenzeloos' aan de Eerste Sekretaris van de Duitse Ambassade, mevrouw B. Grzeski.

Beukema wees in zijn toespraak op de overeenkomsten en de gemeenschappelijke belangen van dit gebied. 'Wanneer we over deze streken praten - en dat geldt zowel voor het Nederlandse als voor het Duitse deel van de Eems Dollard Regio - dan praten we over een kultuurlandschap, een landschap dat door mensenhanden gemaakt is. Het kleigebied, de veenkoloniën en de zandstreek aan weerszijden van de grens hebben een fascinerende geschiedenis, deels op gelijke wijze, deels heel verschillend verlopen. Tegenwoordig zijn de sociaal-economische ontwikkelingen in het Eems Dollardgebied niet allemaal rooskleurig. Met name de toekomst van de landbouw is onzeker (...). Er wordt gezocht naar nieuwe impulsen voor dit gebied. In het themanummer wordt een aantal mogelijkheden belicht.'

Samenwerking op onder andere planologisch en sociaal-economisch terrein is nodig, vond Beukema. 'Positieve ontwikkelingen in Drente en Groningen zijn ook van belang voor het Duitse deel van de Eems Dollard Regio, en dat geldt ook omgekeerd. We zullen in de toekomst meer en meer rekening met elkaar moeten houden. Bij het uitwisselen van informatie kan een tijdschrift als Noorderbreedte een belangrijke rol vervullen', aldus Beukema. In haar dankwoord wees mevrouw Grzeski eveneens op het belang van grensoverschrijdende samenwerking: 'Juist de actuele discussie over het Verdrag van Maastricht laat zien, dat de Europese eenwording niet alleen op het nivo van regeringen moet plaatsvinden, maar dat ook de burgers er in hun dagelijkse leven de positieve kanten van moeten merken. (...) Niets werkt zo goed als de praktische ervaringen uit directe contacten met je Europese bureaus.' 'Hoe meer concrete samenwerkingsprojecten er bestaan, des te meer grensoverschrijdende banden er zichtbaar worden, zodat de Eems Dollard Regio voor de mensen gaat leven', besloot Grzeski.

Gedeputeerde G. Beukema bespreekt met mevrouw B. Grzeski van de Duitse Ambassade het themanummer 'Grenzeloos'

Karel Zwanveld

Herkenning vanuit de lucht

Enkele weken later, op 13 mei, vond in het schilderachtige Ditzum de presentatie plaats van 'Grenzenlos', de Duitse versie van het themanummer. Ditzum is een havenplaatsje aan de Eemsmonding in het uiterste noorden van het Rheiderland. Veel Nederlandse, maar ook een groot deel van de Duitse gasten bezocht Ditzum voor de eerste keer.

De eerste exemplaren van 'Grenzenlos' werden er door de heer E. Neef van de EDR overhandigd aan de vertegenwoordiger van het Milieuministerie van Nedersaksen, de heer W. Scholz en aan de Nederlandse Consul te Emden, de heer J. Riepma.

Verder werd deze presentatie opgeluisterd door een viertal korte voordrachten. Wolfgang Schwarz,

één van de auteurs van het themanummer, vertelde over de ontdekking die hij samen met Henny Groenendijk deed. Zonder te graven werd met moderne technieken de exakte lokatie vastgesteld van de kerk van Houwingaham, een gehucht dat precies op de grens ligt in de buurt van Nieuweschans. In het romaanse kerkje van Ditzum hielden Uda von der Nahmer en Horst Bechtluft vervolgens een enthousiast pleidooi voor de toeristische mogelijkheden die dit gebied biedt. Von der Nahmer verhaalde over het project 'Wege in die Romanik' waarbij dit jaar allerlei exkursies in Ostfriesland (en in Groningerland) georganiseerd worden. Bechtluft meldde de ingebruikname van de eerste grensoverschrijdende Knapzakroute bij Schoonebeek en Twist.

De presentatie van 'Grenzenlos' op 13 mei in Ditzum. EDR medewerker Erik Neef overhandigt de eerste exemplaren aan de Nederlandse Consul in Emden, de heer J. Riepma (midden) en aan de vertegenwoordiger van het Milieuministerie Nedersaksen, W. Scholz (links)

Tot slot van de bijeenkomst in Ditzum hield Otto Knottnerus een verhandeling over 'het kaartbeeld van de grensstreek'. Aan de hand van de kleurige satelliefoto op de omslag van het themanummer liet hij zien dat een aantal verschillen en overeenkomsten in het landschap aan weerszijden van de grens vanuit de lucht te herkennen is.

Beide presentaties vormden een succesvolle afsluiting van het eerste grensoverschrijdende project van Noorderbreedte. Hopelijk draagt dit themanummer bij tot een grotere waardering van dat landschap, zowel in Nederland als in Duitsland.